

Wpływ powojennych przesiedleń ludności na polsko-czeską współpracę transgraniczną

Celem międzynarodowego projektu naukowego jest próba zbadania wpływu, zarówno przymusowych jak i dobrowolnych transferów migracyjnych, które nastąpiły na obszarze polsko-czeskiego pogranicza po bezpośrednio po zakończeniu II wojny światowej, na bilateralną współpracę transgraniczną. Powyższe migracje spowodowały znaczącą zmianę w strukturze ludnościowej polsko-czeskiego pogranicza, tworząc współcześnie jego „dwojaki” obraz. Po 1945 r. niemieckojęzyczna ludność, zamieszkująca zachodnią część pogranicza – na całej długości granicy od Bohumína/Chałupek po polsko-czesko-niemiecki trójkąt graniczny - została zmuszona opuścić terytorium, zarówno Czechosłowacji, jak i Polski.

Sytuacja odmiennie przedstawia się dla najdalej na wschód wysuniętej części pogranicza, od Bohumína/Chałupek aż po polsko-czesko-słowacki trójkąt graniczny, gdzie tego rodzaju zmian w strukturze ludności nie było. Projekt służy identyfikacji skutków tych zmian na bilateralną współpracę transgraniczną na całym obszarze polsko-czeskiego pogranicza i ich kategoryzacji. Zakładamy przy tym, że silniej zintegrowany jest wschodni obszar pogranicza.

W dotychczasowych badaniach nad zagadnieniem polsko-czeskiej współpracy transgranicznej, nie uwzględniano znaczenia wpływu powojennego transferu ludności na jej intensywność. W tym widzimy nowatorskość naszego ujęcia. Uważamy, że nasze badania posłużą zdiagnozowaniu przyczyn braku większego zainteresowania kwestią rozbudowy (a nawet rekonstrukcji przedwojennej) infrastruktury transgranicznej na obszarze polsko-czeskim euroregionów, na terenie których doszło do wymiany ludności, w stosunku do euroregionów, gdzie tego rodzaju zmian nie było. W naszych badaniach zastosujemy mieszankę form i metod badawczych: desk research zostanie uzupełniony o analizy statystyki, a następnie badania empiryczne w formie ustrukturyzowanych wywiadów z 3 ekspertami instytucjonalnymi po każdej stronie granicy – oprzemy na czterech płaszczyznach: strukturalnej, instytucjonalnej, funkcjonalnej i ideacyjnej.